

# UNIREA POPORULUI

## ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 40 cor. (20 Lei)

Pe  $\frac{1}{2}$  de an . . . 20 cor. (10 Lei)

Un număr 1 cor. (50 bani.)

lese odată la săptămână.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Director: Alexandru Lupeanu-Melin.

## ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc în Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 2 cor. a doua și a treia oră 1-20 cor.

## Războiul Poloniei.

De două luni de zile Polonia are război cu Rușii. O țară nouă, tinăra, răsărită din fărâmițele războiului celui mare, a dat de potcă cu bolșevicii din Rusia pentru nește graniți, pe cari Polonii voiau să-le întindă până la mieziuni vechi, stăpânite de părinți și strămoșii lor.

Războiul s'a început cu sorti de izbândă pentru Poloni. Ei își trimiteau armatele spre Rusia cea ticăloșită de bolșevici, Rusie, care forfotea de patimi, de neînțelegeri și de schimbări politice. Nu mai știa nimenea cine e stăpânul Rusiei mântuite de nepuțința unui țar purtat de nas de cine se întâmplă și de vedeniile lui bolnăvicioase. La Petrograd porunceau hoardele sângeroase ale lui Trozki și Lenin, iar în alte părți din foarte largă împărăție generali ruși singuratici, cari țineau și ei oști și se trudeau să statorească o stăpânire în furnicarul fără cap al Rusiei.

Și, în astfel de împrejurări, Polonii credeau, că e vremea potrivită să-și rotunzească țara renăscută și să-i întindă granițele până unde răsunau cuvinte în limbă polonă. Plecaseră la luptă cu cel mai curat și mai tinăr avânt, reușind chiar să alunge la început frânturi de oaste bolșevică și să bată generali jurați pe învățăturile schimbăcioase ale lui Lenin.

Rușii au fost însă tot-

deauna foarte greu de bătut la ei acasă și luptele pe pământul lor au ieșit de cea mai multeori în paguba îndrăzneților atacatori. Așa și de data aceasta.

Bolșevicii din Rusia au făcut mult potop și multă pierzare pe întinsele câmpii geroase și prin orașele înghesuite ale pravoslavnicilor dela Miazănoapte, încât dragoste pentru dânșii n'au semănată bună seamă. Inșă când au început să bubuie tunuri străine la granițele Rusiei, în Ruși s'a trezit legătura cea veche de neam și de sânge. Și, bun-rău, Rușii s'au ridicat cu toții în potruva oștilor polone dela Apus, împingându-i îndărăt, în vârtej destul de năpraznic, în multe locuri chiar peste granițele Poloniei.

Războiul acesta, mai ales de când soarta s'a arătat neprielnică Polonilor, a umplut Europa toată de griji și de temeri, ca nu cumva focul cel nou să apuce iarăși în foarte proaspătul acoperiș de pace al părții noastre de lume. El, războiul polon-rusesc, ne-a umplut și pe noi, pe Români, de neliniște, căci tunurile bubuie chiar la granițele noastre de Miazănoapte-răsărit.

Firește, noi cu sufletul suntem de partea Polonilor, căci acest popor, ca și noi, a reușit abia în aceeași vreme să-și reînvie drepturile străbune și să-și statornicească o țară dată

de fire și de Dumnezeu lor, de drepturile limbii și ale sudorilor. Le dorim deci lor izbânda.

Mai mult însă nu putem face, pentru că oștile noastre încă au de păzit graniți și de oprit lăcomii nestinsă. Noi, prin urmare, trebuie să priveghiem la hotarele noastre și să fim zid acolo, unde o cere România-Mare.

Mai nou e vorba, că Polonii sunt pe cale de împăcare cu Rușii, cari, cel puțin o parte dintre ei, încă sunt aplegați să oprească războiul și vărsările de sânge. Lucrul cel mai bun care se poate face.

Pentru o înțelegere de pace suntem și noi cu toată inima. Și suntem gata să dăm tot sprijinul cu cuvântul și cu diplomația pentru o pace bună și izbăvitoare.

Incolo, înțelegem să primim iarăși armele numai pentru apărarea granițelor României-Mari.

## Abrepturile

### Limbei românești.

— O hotărre înțeleaptă. —

Zilele trecute consiliul (sfatul) miniștrilor dela București a adus o hotărre înțeleaptă în ce privește drepturile limbei române în țările de nou alipite la România-Mare. Anume:

1. Numinile stradelor, a drumurilor precum și ori-ce inscripție, rămâne să fie făcută în limba română și în limba sau limbile populației din localitate.

2. Inscripțiile dela prăvălii să fie făcute necerintit în limba română, dară se pot

face și în limba pe care o dorește proprietarul. Numai cât amândouă scrisorile să fie pe o formă de mari.

Ne bucurăm, că în sfârșit s'a adus hotărrea aceasta și străinii vor trebui să ne cinstescă limba.

Numai de ar grijă cineva, ca să nu fie stălețită și bojocorită limba noastră cu greșeli, cum eu făcut mulți negustori prin orașele cu unguri și sași, ori din prostie și lene, ori din răutate.

## Din pildele altora.

### Pentru ce au înaintat Sașii

Am stat o zi într'un sat, jumătate săsesc, jumătate românesc, de pe Târnavă mică. Satul se numește *Ticmandru*. Și am văzut acolo lucruri foarte frumoase. Prin mijlocul satului trece drumul de țară dintre Sighișoara și Târgu-murăș. Casele vin toate la drum, case mari, grele, de piatră, unele cu câte două rânduri de ferestri. Se vede cât de coloză stăpânii caselor sunt oameni cuprinși, bogăți și cu bună rânduială.

În curți am văzut grăni mari, grajduri și acareturi tot de zid, mironind a bogăție și a pînă.

Dealungul satului, de-a parte și de alta a drumului, pona încărești de roade, de să li-se rapă crengile. Pe sub pomi se joasă oopi rumeni la obraz, cari nici nu se miță la mare.

În oricare casă de creștin am intrat, pretutindea am fost îmbiat cu vin și cu pînă albă, moale și bună, ca colacul. Oamenii sunt toți multărați, vechi și deschiși la vorbă, cuprinzați și bucurători de viață, ca cei cari au de unde face cinste.

— Iată un sat vechi, cum am zis. — Oamenii lor de sat le merg toate în pînă aură la lucr bun și au cherg la purgă.

De biserică și de școli nu mai vorbesc, căci ele sunt cu adevărat ca celea de pe la orașe.

Nici o deschilnire între sași și români. Deopotrivă de instăriți și de vrednici.

Am întrebat pe părintele Dan despre taina fericirii acestui sat, care m'a uimit cu adevărat.

Și părintele Teodor Dan, preotul pensionat, mi-a spus:

— Satul nostru e așa cum îl vezi, nepoate, sat de laudă pentru cine-l vede, fiindcă Sașii de aici, dela cari am luat și noi Români învățătură, au avut totdeauna *preoți foarte învățați*, cari își făcuseră școlile prin țara nemțească, pe la universitățile celea vestite. Toți au fost mai întâi câte 10—12 ani profesori prin Sibiu ori prin Sighișoara și numai după aceea s'au făcut popi.

Preoții lor de aici și din alte sate săsești erau vestiți peste toată țara. Și ei au cârmuit comuna noastră de s'a ridicat la înflorire atât de frumoasă.

— Ce zicea popa eră sfânt la Sașii noștri. Popa ieșea mai întâi cu plugul în hotar și popa puneă cel dintâi cap de vie. Fără popa nu eră în sat nici bucurie, nici greutate: el eră pretutindeni. Adevărat, că și trebuiau să-l asculte toți, că de unde nu, acel Sas putea să-și iee traista'n băț și să plece în lume.

— Cărma satului eră popa, cu învățătura și cu vrednicia lui. Și s'a sfetit minunat această cărma, precum vezi.

— Noi românii ne-am strecurat aici pe rând, cu toatecă poate de mult cândva tot strămoșii noștri au implântat parul satului, dar, pe semne, se reafiraseră eu sosirea sașilor.

— Ajunși iarăși în sat, ca păstori și ca slugi la sași, am am prins și noi rânduielile lor gospodărești, iar astăzi stăm să-i întrecem! Nu-i glumă ce-ți spun, uită-te în jur prin sat și vezi...

— Astăzi nu mai tin nici Sașii atât de mult la popii lor ca mai de mult, că bagseamă au intrat și'n eapetele lor gâr-găunii zilelor de astăzi, cu nesupunerea și neascultarea de preoți. Iar roadele se văd. Au început a se ticăloși, bat crișmele și ei, risipesc și își pradă agonisoala. A tunat și între ei vântul cel rău al bolșevismului. Au prins a se ține ei mai cumini decât popa și nu-l prea ascultă. Și se macină pe rând veehea lor trăinicie\*.

Am ascultat acestea lămuriri înțelepte ale Părintelui Dan din Ticmandru și m'am gândit:

— O, dacă ar prinde sătenii noștri din toate părțile obiceiurile celea bune din trecut ale Sașilor, să nu-și mai hulească preoții, ci să-i asculte și să se ridice toate satele precum s'a ridicat frumoasa comună Ticmandru din județul Tarnava-mică. Un popă bun, învățat și cu tragere de inimă pentru turma sa, plătește mai mult decât o comoară.

Căci să se știe: popa nu-i numai cetitor de molitve și mâncător de prescură, ci trebuie să fie cărmăziu luminat în toate lipsurile sufletesti și trupesti ale poporenilor săi.

## Jurământul slujbașilor unguri.

*In Ardeal mai sunt încă o mulțime de slujbași unguri, la trenuri, la poștă și pe la judecătorii. Dintre aceștia numai foarte puțini au făcut jurământ de credință către România-mare. Când am luat noi în mână puterea țării, n'am putut scoate din slujbe pe toți străinii, fiindcă nu aveam destui oameni cu cari să-i înlocuim, ci a trebuit să răbdăm în slujbe pe foarte mulți dintre cei vechi, chiar și fără de jurământ.*

*De curând s'a publicat o poruncă cu putere de lege în înțelesul căreia toți slujbașii străini din Ardeal sunt dator să facă jurământul de credință în cel mai scurt timp.*

*Fată cu această poruncă slujbașii unguri au înaintat o scrisoare către d. Teodor Mihali, președintele Comisiei de unificare din Cluj, în care cer o nouă amânare a jurământului, pe care spun ei, că nu-l vor face, până nu vor cunoaște contractul de pace cu Ungaria... Și mai cer o adunare la Cluj, în care să se înțeleagă ei între ei despre punerea jurământului.*

*Va să zică, ungurii caută nod în papură și vreau să tot amâne jurământul, bagseamă până la luna cailor...*

*Un lucru e adevărat: prea ne purtăm cu mânuși cu cei cari trăiesc din plata Statului românesc. Ar fi mai*

*bine să luăm mătura la cei cari nu vreau să se închine drepturilor noastre, căștigate cu atâta sânge!*

## Sf. Ilie Proroc.

Sfântul proroc Ilie a trăit înaintea Domnului Hristos cu 816 ani, pe vremea împăratului Achav și a nelegiuitei sale soții Iezavela. Acest împărat a fost închinător de idoli și lumea pe atunci era stricată în măsură foarte mare. Ilie proroc în toate chipurile a încercat să întoarcă poporul dela păcate și fărâdelegi și să-l întoarcă la închinăciunea unui Dumnezeu adevărat. Văzând însă, că atât poporul, cât și împăratul rămân înărătmici în fărâdelegile lor, a rugat pe Dumnezeu să trimită pedeapsă asupra lor și pentru rugăciunile lui a fost secetă mare trei ani și șase luni. Iar după acești trei ani și șase luni, împăratul a poruncit să se aducă jertfă idolilor, ca să vie ploaie pe pământ. Au pus lumea și apoi preoții idolilor au făcut rugăciuni ca să se scoboare foc din cer și să se aprindă lemnele, dar au fost toate în pustiu; iar la rugăciunea lui Ilie s'a coborât foc din cer și atunci tot poporul a văzut și a cunoscut că unul singur este Dumnezeu adevărat și s'a întors la calea cea dreaptă. Dar Iezavela împărăteasa a vrut să-l omoare pe Ilie și de-aceea Ilie a fugit în pustia cea mare a Arabiei și acolo a văzut

## Târgul de fete dela Găina.

Colo departe, în zares Apusului, unde se isprăvesc tinuturile Moșilor, peste culmi împădurite și peste colți prăpăstioși de stânci, se ridică un munte rotund, cu vârful părilit de soare și bătut de vânturi răco-roase: e *muntele Găina*, cel vestit pentru târgul de fete.

În fiecare an, vara, în Dumineca de după sârbătoarea Sănpetruului, se adună pe creasta cu iarbă rară a Găinei lume multă, flăcăi și fete din trei județe: Zărândeni de pe la Hăl-mage și de către Brad, crișeni de prin Bihor și moși de pe Arieș, de pe la Vidre, din Scărișoara și de prin Albac, la târg de veselie, de joc și de petrecere tinerească. Târg frumos, cu cântece de ceteri, cu răsunete prelungi de tulinic, cu chioțe de vois bună.

Am plecat și noi dela Blaj trei flăcăi cu dor de priveliști mărețe, să vedem muntele și să vedem târgul. De cum-

părat nu prea avem nădejde să putem cumpără, căci pungile ne sunt pururea goale, iar hainele de călători cam jerpelite... Iar astăzi, când lumea e atât de scumpă, trage greu în cumpăna târgului ș'un cap de fată, — ne-am făcut noi șocoteala la plecarea.

Măntuiri de nădejdea cumpăratului, ne-am trezit cu șovăelniceul „tren mocănesc” la Zlatna. Deacolo am plătit unui creștin din Roșia o *sută de sloți*, bani uscați, ca să ne sgăție și să ne tocească dinții'n gură cu căruța lui până în Abrud, peste Dealu Mare. Avea roșianul nostru un cal lăudat, oase și piele, care se opintea la fugă numai când simțea bolovani mari sub roate, încât ne cernea șiregla cea hârbuită cum cern ciobanii cățaii'n ciur să se facă răi și veninoși. Săream tot cue și par'că aveam și noi tot bolovani prin foale, firear murgul „Șofron” sănătos, să fie, să mai sdruhăiască și pe alții, cari vor porni ca noi la târg de fete...

— Ghii Șofron, ghii la deal

și ghii la vale, că la nunta mea știu, că n'oi pofti să mă căruți...

Din Abrud, de groaza lui „Șofron” am luat-o pe picior la Sohodol, peste deal.

— Sohodolu-i colea peste multe, ne spun nește femei din Abrud, „numa-aci”, de loc ajungeți. Când colo am întins o după amiază întreagă peste culmi cu părjol de soare și pe-o vale lungă cât beteșugul morții. În „colea peste deal” al moșilor am tras o mâncare „de-o pită” și am băut apă la trei „țaraie”... Noroc cu apa și noroc cu răcoarea pădurilor, că ne ieșeau sufletele de căldură și de osteneală până la Popa „Pelișanu” din culmea Sohodolului!

Anumit spre Găina am plecat Duminecă dimineața, în 18 Iulie, pe la cântatul cocoșilor de ziuă. Am ieșit deasupra satului Peleş și ne-am îndreptat peste culmea *Sturului* spre Apus. La spatele noastre se ivia pe cer o dungă roșie-trandafirie, care însăngeră culmea Dealului Mare de lângă Abrud. Văile pline de neguri păreau lacuri

mari cu ape lănoase, învalurate. La stânga ne apără fruntea greoaie, pleșuvă, a muntelui *Vâlcân* și mai departe spatele gârbov al muntelui *Strâmba*, ca o tarniță uriașă pe-un cal împietrit.

Un vânt ușor a început să involbureze negurile din văi și să deie glas codrilor treziți din somnul adânc de peste noapte.

S'au ivit apoi razele soarelui în cea mai frumoasă dimineață pe care am văzut-o în viața noastră.

Am făcut un sourt popas la fântâna străbună a lui *Voislav*, apoi de pe coasta apuseană a muntelui *Dragbrad* am zărit dealul *Crișului* și departe încă de tot, în fund, clonțul *Găinei*.

Din depărtare, muntele Găina cu creasta lui pleșuvă, cu pădurea mare de pe *Vârful chipului*\*) în formă de coadă stufoasă, apare într'adevăr ca

\*) Trezând pe acolo fostul împărat Francisc Iosif într'o călătorie prin Ardeal, s'a ridicat o piatră cu chipul oaspeiui rar. De aici numele de „dealul chipului”.

mărirea lui Dumnezeu. El a uns de proroc pe Elisei, iar cătră sfârșitul vieții sale a fost răpit în cer, întocmai ca Enoch.

Când a fost schimbarea la față a Domnului Hristos, s'a arătat și Ilie în muntele Taborului. Iar în ziua cea mare, când va veni Fiul Omului să judece lumea, se va arăta și Ilie, ca o mărturie despre prorocii cari i-a trimis Dumnezeu pentru-ca să îndemne pe oameni la pocăință, iar oamenii nu i-au ascultat. Cojocul lui Ilie s'a păstrat multă vreme pe muntele Carmilului, până când au năvălit Arabii acolo și l'a nimicit. Acolo pe muntele Carmilului este și acum o sfântă mănăstire a călugărilor carmeliți și acolo se face cu multă prăznuire pomenirea acestui mare proroc. Prăznuind și noi pomenirea lui, să ne aducem aminte de stricăciunea și destrăbălarea zilelor de azi și să rugăm pe Dumnezeu să ne întoarcă la calea cea dreaptă. Prelucrată de:

Septimiu Popa.

Béla Kuhn e tot în casa de nebuni. Se răspândise vestea, că Béla Kuhn, fostul conducător al bolșevicilor din Țara ungu-rească ar fi fugit din casa de nebuni, unde e ținut închis într'un oraș din Austria.

O știre din Belgradul Sârbiei desminte această veste. Béla Kuhn e tot acolo, unde i se cade, între nebunii legați...

# Cum stă lumea și țara.

## La noi.

### Parlamentul.

#### DI. Alex. Vaida-Voevod și războiul Poloniei.

În *Adunarea Deputaților* se urmează cuvântările la răspunsul pe care Camera trebuie să-l dea la mesagiul, adică la scrisoarea cu care M. Sa Regele a deschis la vremea sa Parlamentul.

În *Senat* (Șfatul bătrânilor) se pertractează legea izlazarilor (pășunilor), care a fost votată cu 102 voturi. Opoziția, adică partidele, cari nu sprijinesc guvernul, s'a subtras dela votare, nefiind mulțumită cu felul cum e plănuită legea, care nu împlinește toate cerințele țărăsimii.

În ședința din 24 Iulie a Camerei dl. *Alexandru Vaida-Voevod*, fostul ministru președinte a ținut o cuvântare mai lungă, în care, între altele, se ocupă și cu războiul Poloniei.

DI Vaida-Voevod a spus în această privință următoarele:

„Iar în ce privește dlor deputați relațiunile noastre față de Polonia, eu stimez foarte mult națiunea polonă, am jeliit împreună cu prietenii poloni, toată tragedia acestei națiuni, o admir pentru înaltele calități culturale și artistice, simpatizez cu atâția din fiii ei cu cari trebuie să simpatizez pentrucă așa i-a făcut Dumnezeu. Dar oricât mi-ar fi de simpatici ca indivizi și ca colectivitate națională, îmi dau

seama cât de grea este soarta Poloniei în urma sbuciumărilor interne, se schimbă guvernele de azi pe mâine. Unii au o tendință de a-se apropia de Rusia, alții vor o apropiere de Germania, alții voiesc cu amândouă, alții visează refacerea Austriei! Ei, este foarte greu ca să ne legăm soatra țării de fluctuațiile politice dintr'un stat care abia acum se încheagă și de aceea să dăm tot sprijinul nostru de care suntem capabili, atât moral cât material Poloniei, stându-i în ajutor în luptă, să-i fim bunii să-i tovarăși de câteori va fi vorba, că putem să-i facem un bun serviciu, dar soarta țării, soarta neamului nostru, să nu o legăm, precum n'o legăm de alt stat, să nu o legăm de Polonia.”

DI Vaida-Voevod mai este de părerea, că chiar și noi, România, ar fi bine să căutăm a ne înțelege cu Rușii și a sta-tornici contractul de pace cu ei (amănat până acum), ca să ne luăm un gând din partea aceea.

## In lumea largă.

Tutul deocamdata nu bubuie.

Vorbind oineva despre războiu, spuneă, că războiul se poate asemăna cu focul iscat într'o claie de fân. Claia a ars, cât nu vezi decât un morman,

o grămadă de cenușă și spușă, și cu toate aceste tot mai isbucnesc ici-colo flacări lacome, să înghită altă claie de fân.

Așa-i și cu războiul lumii. S'ar părea, că s'a potolit aproape de doi ani. Cu toate acestea, ba ici, ba colo, tot i se mai înalță flacările. Iar de astădată flacările se arată în războiul dintre poloni și ruși.

Cetitorii gazetei noastre au avut prilejul să poată urmări destul de amănunțit desfășurarea acestui războiu. S'a pornit în primăvară cu ofensiva polonilor, și acum e pe cale să se isprăvească cu înfrângerea lor. Și cu toate acestea totuș nu se poate ști de bună seamă, care-i va fi capetul. Pentrucă deși tocmai în zilele de acum se urmează pașii pentru un înțeles de pace, nu e de loc peste puțină, ca mâne luându-se din nou la bătaie, Rușii să iasă zdrobiți. Și să vedeți pentruce.

Lenin vorbește prea de pe cal.

Mai zilele trecute, când polonii și-au văzut înfrângerea, au cerut marilor puteri din Apus să se pună la mijloc și să le înlesnească încheierea păcii cu rușii. Anglia, în frunte cu Lloyd George a și grăbit să asculte cererea polonilor, făcându-i lui Lenin propunere în toată legea. Iar Lenin, simțindu-se tare în șea, în fala lui, între altele a cerut două lucruri mari, mari de tot. Și anume:

o găină, care stă pe ouă de le clocește.

Drumul mai departe pe plaiul Găinei a fost de toată frumseța. Tot codrii străvechi de fag și poieni ca iarba mătăsoasă.

După șase ceasuri de cale grea, cât călare cât pe jos, am sosit în sfârșit sub cloț. Aici țîșnese din stânca gălbue trei izvoare bogate de apă ca ghița, din care bem și noi cu lăcomie și beau și caii noștri încălzii de urcaș.

După câteva minute suntem în târg...

Să vă închipuiți un târg de țară, cu lume tinără în haine de sărbătoare, cu negustori tot din popor, cari vând oale, năfrâmi, giolgiuri, cofe, ciubare, turte și plăcinte cu brânză, mari cât rotilele plugului...

Mai încolo alții vând nește buciume lungi din doage de brad, legate cu cercuri de alun cărora le zic: *tulnice*.

Însă inima târgului e jocul tineretului. Troi țigani, negrii ca ceanul, strâng viori afumate sub bărbi țepoase, iar o „cioară“ bate des și cu mânie coardele

groase ale unei gurduni pântecoase...

— Dum, dum, dum, dum, dum! Nici nu se aude în forfoteala jocului decât glasul gros al gurdunei.

De jur împrejur flacăi cu izmene largi de pe Crișuri frământă „țarini“ cu moațe de pe la Vidra, ori bihoreni mustecioși învârt hălmăgone cu șurțe roșii, de se cutremură parcă și gușa de piatră a Găinei!

Joacă și descântă chiuind:

*Ține frate hastă straiță  
Ca să joc cu hastă moață!*

Ori altul:...

*Strânge, fudă pe lelea  
Năștepta să-și zică ea!*

Un moșneg de pe delaturi se amestecă și el și chiue:

*Vai sărace jucător*

*Bun ai fi dârg la cuptor,*

*Of săracă ce mireasă*

*Bun'ai fi de ciuhă 'n casă!*

Deoparte stă un negustor cu „rozole“ (vinars înroșit); flacăii joacă și se osteneșc, apoi trec pe pajiste și închină la rozole cu jucătoarele.

Mulți feciori se leagă de fete

aici, se cunosc, se aprind, dau în dragoste și peste câteva săptămâni moața dela *Vidra de sus* se trezește nevastă pe la *Bulzești* în *Zarand*... Ori hălmăgeana voinică trece cloțul Găinei și se face „moață“ pe la *Șcărișoara*, ori pe la *Săcătură*...

De jur împrejur stau părinții și neamurile, se ospătă cu plăcinte și cu rachiu din ulcioare de pământ. Iar mai departe, pe coastele Găinei, pase stave întregi de cai cu „târhaturile“ alături. Sunt caii cu cari au urcat târgașii.

Mai puneți la vuetul și veselie târgului, răsunetele foarte puternice ale tulnicelor, cari umplu văzduhul de tonuri prelungi, apoi o lumină blândă de soare, înmuiată de vântul răcoros, care vine de cătră vârful muntelui Biharia — și aveți icoana de astăzi a târgului de fete dela Găina.

Mai demult, cine știe când, fetele urcau la Găina cu toată zestrea lor pe tarnițele cailor și dacă-și găseau „cumpărător“ nici nu se mai întorceau acasă,

ci coboreau în satul mirelui, deadreptul la popa, la cununie...

Vremi îndepărtate, vromi bătrâne. Astăzi se cer atâtea scrisori și atâtea vestiri la o cununie, încât sunt legate bineșor chiar și mâinile cumpărătorilor dela Găina, voatra cea meșteră a muntenilor.

Însă târgul tot târg rămâne și multe cununii se pornesc și astăzi sub cloțul Găinei... Găina asta a naibii clocește singuratică câte-un an întreg și scoate cununii în loc de puif

... Pe la crucea amiezi târgul începe a se sparge. Plaiurile se umpu iarăși de chiote și de vuirii de tulnic. În tulnice cântă numai fetele, iar flacăii hăulesc din gură și chiuie de se trezesc depărtările.

Câte-un moș, care s'a chesuit de rozole, dă do-a duriga pe coaste la vale târhatul cu oale de pământ, ca să vadă cum „mărg“ de-a „rostogolu“.

— Crișu' lor de oale, tot ajung ele mai degrabă acasă decât mine! — zice vidreanul glumeț, nepăsător de pagubă.

1., ca puterile apusene să recunoască stăpânirea bolșevică, și 2., ca și Polonia să fie cârmuită timp de 5 ani după felul de cârmuire al bolșevicilor. Cererile aceste ale lui Lenin frește nu pot fi împlinite. Și așa până când trimișii lui Lenin stau de vorbă cu trimișii Angliei și a celorlalte puteri, până atunci polonii se pregătesc din greu pentru orice întâmplare și de pace dar și de apărare.

Anglia și Franța gata să ajute.

Cu toate pregătirile polonilor, nici Anglia și nici Franța, nu au prea mare încredere, că polonii vor fi în stare să țină singuri piept. Pentru aceasta au și căzut la învoială, ca la cazul, că polonii vor fi strămtorați, să-le sară cu trupe multe în ajutor. În acest scop, amândouă țările au trimis câte-o comisie de ofițeri înalți să vadă starea lucrurilor, și în urmă va ieși însuș generalul Foch să ier comanda armatelor, cari vor lupta împotriva bolșevicilor.

Insufletirea Polonilor e mare, Rușii sunt desbinați.

În fața primejdiei toate patimile politice răsuflete în Polonia au amuțit. S'a alcătuit un guvern național; cuprinzând toate partidele, iar guvernul a făcut un apel (chemare) către toți polonii să se înfătoșeze de bună voie sub steag. Apelul a avut un răsunset nemaipomenit. În câteva zile s'au în-

Răs și voie bună, să ajungă până la anul.

...Noi, cei trei flăcăi veniți de pe malul Târnavelor nisipoase, n'am putut face nici-o cumpăratură! Ne-am ales totuși cu două tulinice, lungi cât nește cumpene de fântână. Ne belim buzele suflând în ele.

Am făcut însă cunoștință bună cu trei domnișoare sprintene și frumoase dela munte, cu cari ne prindem și noi la haz și veselie, coborînd pe plai spre Sohodolul Părintelui Peliciana.

A. Melin.

**Grecii fac cruzimi în Asia mică.** Oastea grecească aflătoare în Asia mică a izbutit să prindă 15,000 de soldați turci de ai lui Kemal Pașa. Pe toți acești prizonieri, grecii i-au măcelărit în chipul cel mai groaznic, scoțându-i, ca pe nește răsculați de rând.

științat aproape 500,000 (o jumătate de milion) de oameni.

În schimb Rușii sunt rupți în două. Unii, prietini cu Germanii și îmbărbătați de aceștia, vreau războiul cu orice preț; alții sătui de sânge, și îndestulți, că au respins pe poloni la hotarele lor, sunt mai bucuroși să încheie pace. Și pacea s'ar și face, dacă Lenin nu s'ar fi greșit să se cocoteze prea sus.

Ținuta noastră,

Noi românii stăm, să vedem cum se deslășură lucrurile, cu armele gata. Locul nostru frește e lângă aliații din Apus, cari ne-au desrobii, dar ajutorul nostru încă nu l-au cerut în toată legea, și mai ales, că nici rușii nu ne-au atacat hotarele.

Viclenia Ungurilor.

Noul guvern al ungarilor, în frunte cu groful Teleki, a trimis vorbă puterilor mari din Apus, că sunt gata să lupte contra Rușilor, alături de Poloni. Pentru ajutor cer să se schimbe cât de cât granițele... Precum eră de așteptat, când s'a auzit de poșta ungurească, apusul întreg a hohotit de răs.

Turcii se închină.

Turcii și-au pierdut orice nădejde. Viteazul și neastâmpăratul Mustafa-Kemal pașa, bătut se retrage într'una. În astfel de împrejurări, guvernul turcesc și-a trimis oamenii la Paris să iscălească tratatul de pace.

...Și astfel se împlinește și asupra lor vorba: capra nu merge bucuroasă la târg, dar dacă o tragi de barbă, n'are încotro.

**Italianii**

își dau silință să se facă pace între Poloni și Ruși.

Războiul dintre Poloni și Ruși a turburat mult pacea lumii în săptămânile din urmă. Întreaga Europa fierbe în legătură cu acest nou războiu crâncen.

Nimenca nu mai dorește astăzi bătaie, nici chiar popoarele celea mari și biruitoare din Apus, cărora încă nu le vine bine, că Răsăritul a luat iarăș foc. Și tești sunt aplecați spre pace.

Ministrul Sforza al Italiei încă își dă silința, ca Polonii să se împace cu Rușii, ca astfel să încete cât mai curând pârjolul, care amenință iarăș Europa.

...Coboară Doamne, pacea ta pe lume să se oprească șiroaiele de sânge și lacrimile orfanilor și ale soțiilor!

## ȘTIRI

— Prețul leului românesc se ridică într'una. Mai de multe ori am arătat, că prețul banilor românești se urcă mereu. Pe când însă până acumă un leu românesc se plăteă la Paris cu 26 bani francezi, pe atunci în vremea din urmă leul românesc se plătește cu 35—36 centime franceze.

— Au secat izvoarele sediturilor dela Buziaș și Băile Herculane.

Săptămâna trecută s'a întâmplat la băile Buziaș și Herculane, Oravița și Reșița un lucru ciudat, toate izvoarele acestor băi au secat deodată fără de a se putea ști din care pricină. Mai mulți ingineri din toate părțile României-Mari au ieșit la fața locului, cu să caute după pricina acestui lucru ciudat. Unii dintre ei sunt de părerea, că toate acestea izvoare sunt în legătură unele cu altele și că în urma vre-unei sgușduri a pământului, nebagotă în seamă de noi, s'a astupat vâna izvoarelor și apele își vor căuta altă cale, te mir prin care parte.

Paguba este foarte mare și oaspeții sunt foarte supărați și nemângâiași.

— Din teritoriile Sârbilor. Sârbii, după ce au câștigat o destul de mărioară parte din Banatul românesc, fac tot ce le stă în putință pentruca Banatul nostru să devie sârbesc. Aduc adecă coloniști din Bosnia, așezându-i în satele românești și sârbești, iară pe Licuitorii deacolo îi duc mai întâi la Belgrad și de acolo în Bosnia. Începînd cu ziua de 2 Iulie până în 17 Iulie trecuseră 6 trenuri cu acești nenorociți.

Iată cum sârbizează Sârbii Banatul românesc, iară noi stăm cu mâna în sân deși știm, că în valea Timocului peste 200 mii de români sunt aproape cu totul sârbizați.

— Prețul dolarului. Mai de curând, un dolar se vinde pe piețele celea mari, în bani românești, cu 40 de lei și trei sferturi.

— O lege bună în Bulgaria. În țara Bulgarilor moșiile, cari nu sunt lucrute de înșiși proprietarii lor, trec în mâna Statului. Va să zică: cui îi este lene sau greu să-și lucre el însuș pământul, i-se ia, ca să nu trăiască numai din truda altora. Bună lege!

— Un săritor îndrăgneaș. E vorba de un preot din Franța, care locuia într'o comună mai mică, unde nu se opreau trenurile accelerate ci numai celea personale. Ca să nu piardă vremea în zădar Părintele sărea regulat de pe accelerat, într'un loc, unde acceleratul își încetineă mersul și unde era locul forte nisipos. Și a făcut-o aceasta mai mulți ani deiarândul fără a i-se întâmplă nimica.

Odată însă totuși a pășit-o nu sărind de pe tren, ci șezând în el, pentrucă și-a aflat moartea într'o nenorocire dela trenuri.

## MAI NOU.

Polonii cer o comisie care să statorească hodina armelor.

Polonia are de vre-o săptămână guvern nou. Acest guvern și-a șus în gând cu totdinadinsul să facă pace cu Rușii.

O telegramă din Varșovia, capitala Poloniei, spune, că guvernul polones a propus rușilor încetarea luptelor (armistițiul) iar comandantul armatelor polonez a propus comandantului rus să se învoiască la o întâlnire între un număr anumit de ofițeri poloni și ruși, cari să statorească hodina armelor și încetarea pertractărilor de pace.

Contisia ar fi să lucre chiar acolo pe câmpul de bătaie.

Redactor responsabil:

IULIU MAIOR.

Număr cenzurat de: S. Nestor.

Se află sub tipar, în lucrare, și va ieși în curând, cartea:

**În pragul vremii**

— Indemnuri pentru săteni. — de

Alexandru Cupeanu-Melin  
profesor, directorul gazetei „Unirea Poporului”.

Cuprinde: Articole izvorite în frământările zilelor de acum, în cari sătenii noștri vor afla îndemnuri românești, povește și porvestiri cu tâlc, scrise pe înțelesul tuturor.

Din lipsă de hârtie se tipăresc exemplare puține, de aceea prenotări se primesc de pe acumă la administrația noastră. Prețul de librărie va fi mai mare decât pentru cei cari se prenotează.